

Sygn. akt I ACa 995/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 grudnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Waldemar Kryślak /spr./
Sędziowie:	SA Małgorzata Gulczyńska SA Karol Ratajczak
Protokolant:	st. sekr. sądowy Ewa Gadomska

po rozpoznaniu w dniu 12 grudnia 2012 r. w Poznaniu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...)’ (...) **spółki jednoosobowej z siedzibą**

w M. (Tunezja)

przeciwko **A. Z.**

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 9 lipca 2012 r., sygn. akt IX GC 404/11

1. oddała apelację,
2. zasądza od powódki na rzecz pozwanego 2.700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.

SSA M. Gulczyńska SSA W. Kryślak SSA K. Ratajczak

Sygn. akt I ACa 995/12

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 9 lipca 2012 roku Sąd Okręgowy w Poznaniu oddalił powództwo spółki (...) d’A. z siedzibą w M. (w Tunezji) przeciwko A. Z. o zapłatę kwoty 191 270,40 zł (stanowiącej równowartość 48 000 euro), zasądając od powoda na rzecz pozwanego zwrot kosztów procesu.

Sąd ten ustalił w motywach rozstrzygnięcia, że posiadająca osobowość prawną tunezyjska spółka jednoosobowa o nazwie L. (...) d'A. prowadzi działalność gospodarczą w zakresie handlu hurtowego tkaninami oraz sprzętem RTV i AGD, natomiast pozwany A. Z. prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...) w zakresie m. in. hurtowej sprzedaży wyrobów tekstylnych.

Prezes powodowej spółki (...) i pozwany poznali się za pośrednictwem P. T.. Prezes powodowej spółki zainteresował się towarami pozwanego także dzięki aktywności S. A., który wyszukuje dla niego interesujące oferty.

Najpóźniej w dniu 22 listopada 2010 roku prezes powodowej spółki zawarł w jej imieniu ustną umowę sprzedaży przez pozwanego 60.000 kg tkanin za cenę 48.000,00 euro, do której zapłaty przelewem bankowym na podstawie faktury pro forma doszło 6 grudnia 2010 roku. Do zawarcia umowy sprzedaży tkanin doszło w siedzibie przedsiębiorstwa pozwanego w P., gdzie prezes powodowej spółki przybył w obecności tunezyjczyka S. A., który na rynkach wyszukuje dla powodowej spółki atrakcyjne oferty sprzedaży towarów, innej osoby z jego personelu pochodzenia tunezyjskiego, W. S. oraz włocha P. T.. Zgodnie z umową nabyte tkaniny, z uwagi na konieczność ich odprawy celnej poza obszar Unii Europejskiej, miały zostać przewiezione transportem samochodowym do Włoch lub Francji, a stamtąd drogą morską przetransportowane do Tunezji. Osobą odpowiedzialną za odbiór towaru i jego załadunek był wskazany przez prezesa powodowej spółki w P. T..

Po wydaniu sprzedanych tkanin z magazynów pozwanego i ich załadunku według wskazań obecnych w miejscu załadunku w Polsce P. T. oraz przedstawiciela powodowej spółki tunezyjskiej, trzema transportami samochodowymi wykonanymi przez dwóch przewoźników polskich w okresie od 3 grudnia 2010 roku do 18 stycznia 2011 roku, zostały one przewiezione do Włoch i Francji. Nadawcą przesyłek według listów przewozowych był pozwany, odbiorcą zaś dwóch przesyłek w miejscowości P. we Włoszech był wskazany w listach przewozowych P. T., natomiast trzecia z przesyłek kontenerowych została przewieziona według listu przewozowego do miejscowości R. we Francji. Wyboru przewoźników dokonali przedstawiciele powodowej spółki. Aby można było dokonać wewnątrzspółnotowej odprawy towarów, pozwany fakturę VAT wystawił w ciężar kosztów P. T., z którym powodowa spółka miała załatwić dalsze kwestie formalne związane z przetransportowaniem towaru do Tunezji.

Po upływie około 5 miesięcy A. C. zawiadomił pozwanego, że towaru nie otrzymał i oczekuje zwrotu pieniędzy.

Pismem z dnia 25 maja 2011 r. adwokat M. K. w imieniu A. C. skierował do pozwanego oświadczenie o odstąpieniu od umowy i określił mu termin do zwrotu kwoty 48.000 euro pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego.

W ocenie Sądu Okręgowego w takich okolicznościach faktycznych powództwo nie było uzasadnione. Strony wiązała umowa sprzedaży, uregulowana w art. 535 i nast. Kodeksu cywilnego, zawarta w formie ustnej. Strony uzgodniły, że towar zostanie przewieziony do Włoch do P. T., który był obecny przy zawieraniu umowy, a stamtąd miał być drogą morską, po załatwieniu formalności celnych i odprawie, przetransportowany do Tunezji. Takie określenie obowiązków umownych zdaniem Sądu pierwszej instancji, było zgodne z zasadą swobody umów, wyrażoną w art. 353¹ k.c. Z dostawą ostatniej partii towaru do P. T. do Włoch pozwany wywiązał się ze zobowiązania wobec powodowej spółki. Dostawa zaś sprzedanych tkanin do miejsca przeznaczenia została potwierdzona w listach przewozowych. Skoro zaś umowa została wykonana, odstąpienie od niej było prawnie bezskuteczne. Oświadczenie o odstąpieniu od umowy zostało zresztą złożone przez pełnomocnika, który nie wylegitymował się pełnomocnictwem materialnym, bez wyznaczenia wymaganego przepisem art. 491 § 1 k.c. terminu dodatkowego do wykonania zobowiązania, a także w imieniu A. C., jako osoby fizycznej, nie zaś organu powodowej spółki.

W apelacji od powyższego wyroku powódka domagała się jego zmiany ewentualnie uchylecia w kierunku uwzględnienia powództwa oraz zasądzenia zwrotu kosztów procesu za obie instancje i zarzuciła:

- naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. przez dokonanie wadliwej oceny dowodów z zeznań świadków W. S. i M. R.;

- błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że dostawa towaru nastąpiła zgodnie z wolą stron umowy, podczas gdy z materiału dowodowego wynika, iż zgodnie z umową transport towaru miał zostać zorganizowany przez stronę powodową;

- błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że P. T. był pełnomocnikiem powodowej spółki umocowanym do działania w jej imieniu przy wykonywaniu umowy, podczas gdy był on jedynie osobą obecną przy zawieraniu umowy, działającą bez jakiegokolwiek umocowania;

W odpowiedzi na apelację pozwany wniósł o jej oddalenie oraz o zasądzenie zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Nie miała w sprawie znaczenia podnoszona w apelacji okoliczność, kto dokonywał wyboru przewoźnika i zlecenia transportu sprzedanych tkanin, w której to kwestii skarżący dostrzegł rozbieżności w zeznaniach świadków M. R. i W. S.. Niezależnie bowiem od tego, kto dokonał wyboru przewoźnika i pokrył koszty przewozu, odbiór sprzedanego towaru przez osoby umocowane w tym zakresie przez prezesa powodowej spółki, będącego jej jednoosobowym organem reprezentującym, uzasadniał przyjęcie, że ciążące na pozwanym zobowiązanie wydania przedmiotu sprzedaży kupującemu zostało wykonane. Miejsce wykonania umowy w siedzibie pozwanego, według twierdzeń strony powodowej (vide: wyjaśnienia prezesa powodowej spółki (...) – k. 171 i nast. akt sprawy) jej transportem własnym, zostało przez strony określone, w sposób zresztą nie odbiegający od reguły spełnienia świadczenia dotyczącego niepieniężnego długu odbiorczego wyrażonej w art. 454 § 1 zd. pierwsze k.c.

W okolicznościach też, gdy kontrahenci nie mogli się posługiwać wspólnym językiem i korzystali z tłumaczeń osób trzecich, posługujących się „w stopniu handlowym” (vide zeznania świadka W. S.) językiem angielskim, prezes zaś powodowej spółki przy pozwanym uzgadniał z towarzyszącym mu w rokowaniach i przy zawarciu umowy P. T. sposób i warunki przetransportowania towaru do Tunezji, okazując posługiwanie się jego wiedzą i doświadczeniem, a następnie tenże P. T. z innym mężczyzną z otoczenia prezesa powodowej spółki dokonywał czynności faktycznych odbioru towaru i kierował jego załadunkiem na samochody, istniały podstawy do przyjęcia, że tenże P. T., o ile nie pełnomocnictwem, to legitymował się umocowaniem reprezentanta powodowej spółki do dokonywania czynności faktycznych odbioru towaru od pozwanego i to jeżeli nie udzielonym mu wprost, to w sposób dorozumiany i czytelny nie tylko dla pozwanego, ale i dla świadków W. S. oraz przewoźnika K. G..

Z tych względów, przyjmując ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji za własne, dające podstawę do rozstrzygnięcia, Sąd Apelacyjny pozbawioną uzasadnionych podstaw apelację powódki oddalił (art. 385 k.p.c.), orzeczenie o kosztach postępowania apelacyjnego opierając na przepisach art. 98 § 1 i art. 99 w zw. z art. 98 § 3 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 6 pkt 6 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. nr 163 poz. 1349).

SSA M. Gulczyńska SSA W. Kryślak SSA K. Ratajczak